

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1a2

Tema: Analys av tidiga fotografier

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmönster. Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser. Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar översiktligt deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger enkla exempel på, och förklarar översiktligt, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

[Gy11, Historia 1a2]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till tidiga fotografier (10 min)

- Förklara vad tidiga fotografier är och deras betydelse i historisk kontext.
- Diskutera olika tekniker som användes för att ta fotografier under denna tid.
- Ge exempel på viktiga fotografer och deras verk.
- Inledning till källkritik och varför det är viktigt när man analyserar fotografier.

2. Källkritisk analys (15 min)

- Öva på att analysera ett urval av tidiga fotografier i grupper.
- Identifiera vad som kan ses i bilderna och vilken historisk information de kan ge.
- Diskutera i grupper vilka frågor som uppstår kring bildens autenticitet.
- Sammanfatta gruppdiskussionerna för hela klassen.

3. Reflektion kring bilderna (15 min)

- Diskutera hur dessa bilder kan ha format vår syn på historia.
- Jämföra dagens bildkultur med den tidens bildkultur.
- Reflektera kring hur dokumentation och arkivering av bilder ser ut idag.
- Ansvara för att alla deltar i diskussionen.

4. Avslutning och sammanfattning (10 min)

- Sammanfatta vad som lärts under lektionen.
- Gå igenom viktiga punkter om källkritik och analys.
- Besvara öppna frågor från eleverna.
- Ge en förhandsvisning av nästa lektion som handlar om hur historiska bilder används i media.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Tidig fotografering:** Läs om de tidiga teknikerna och vilka effekter de hade på samhället när dessa bilder började dyka upp.
- **Källkritik:** Diskutera vikten av källkritik och hur det tillämpas vid analys av fotografier som historiska dokument.
- **Historiska skeenden:** Förstå hur fotografier kan representera och reflektera över olika historiska händelser och perspektiv.
- **Visuell kommunikation:** Analys av hur bilder kommunicerar information och känslor i historisk och nutida kontext.
- **Identitet:** Utforska hur bilder kan forma identiteter och minnen i både personliga och kollektiva sammanhang.

Ordkollen

Ord

Förklaring

Etymologi

Källkritik	Analysen och värderingen av källmaterial för att bedöma dess äkthet och tillförlitlighet.	Kommer från tyska "Quellenkritik", där "Quelle" betyder källa.
Fotografi	Konsten att fånga ljus för att skapa en bild.	Ordet kommer från grekiska "photos" (ljus) och "grapho" (att skriva).
Dokumentation	Processen att samla och registrera information för att bevara och återge det senare.	Från latin "documentum", vilket betyder bevis eller lärdom.

Diskussionsfrågor

- A. Hur tror ni att tidiga fotografier påverkade människors syn på verkligheten?
- B. Vilken roll spelar källkritik i hur vi tolkar bilder idag jämfört med tidigare?
- C. På vilket sätt kan vi använda tidiga fotografier för att förstå nuvarande samhällsfrågor?

Aktivitet

Låt eleverna i grupper skapa en kort presentation där de analyserar ett utvalt fotografi från perioden. De ska identifiera och diskutera dess kontext, signify och möjliga avsikter bakom bilden. Presentationerna ska inkludera respektive grupps reflektioner om bilden och dess relevans för dagens samhälle. Eleverna ska sträva efter en kreativ och engagerande uppläggning av sina upptäckter.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad kännetecknar tidiga fotografier?	Enkla kompositioner, begränsad teknik och ofta svartvitt.
2. Hur kan vi avgöra om en bild är en tillförlitlig källa?	Genom att analysera dess ursprung, skapare och kontext.
3. Vilken betydelse har fotografier haft för dokumentation av historia?	De bevarar ögonblick och känslor genom visuell representation.

Hemuppgift

Efter denna lektion ska eleverna skriva en kort uppsats där de väljer en bild som de anser har haft betydelse i historisk kontext och analysera den utifrån det diskuterade innehållet. Uppsatsen ska innehålla en beskrivning av bilden, dess kontext och en tydlig reflektion kring vad den representerar för

vår förståelse av det förflutna. Längd på uppsatsen: cirka 2 sidor, A4-format.

Citat

“En bild säger mer än tusen ord” – Fred R. Barnard, 1921. Detta citat betonar kraften av bilder att kommunicera komplexa idéer och känslor på ett ögonblick vilket är centralt för dagens lektion om fotografier.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)